

Tà Cơn - Làng Vây, những chứng tích giữa miền xanh Khe Sanh

11:44 30/10/2026

Trong không gian chiến trường Đường 9 - Khe Sanh năm 1968, sân bay Tà Cơn và cứ điểm Làng Vây là hai địa danh gắn bó với nhau. Những hiện vật quân sự ở Tà Cơn và hình tượng xe tăng tại Làng Vây hôm nay không chỉ gợi nhớ những trận đánh đã đi vào lịch sử, mà còn giúp khách thập phương nhận ra một miền đất đang được tiếp nối bằng nhịp sống đổi mới và thanh bình.

Sân bay Tà Cơn.

Tà Cơn, những cánh bay ở lại

Trên vùng cao nguyên Khe Sanh, một khu trưng bày ngoài trời quy tụ máy bay, trực thăng, xe tăng và nhiều phương tiện quân sự. Đó là sân bay Tà Cơn, nơi từng giữ vị trí quan trọng trong hệ thống căn cứ của quân đội Mỹ ở phía Tây Quảng Trị.

Giai đoạn 1966–1968, căn cứ Tà Cơn có đường băng, công sự và các hạng mục phục vụ hoạt động quân sự, tiếp vận. Trong Chiến dịch Đường 9 – Khe Sanh, nơi đây trở thành một trọng điểm giao tranh. Trên toàn mặt trận, cuộc chiến đấu kéo dài từ ngày 20/1 đến 15/7/1968; quân đội Mỹ rút khỏi căn cứ Khe Sanh trong mùa hè năm ấy.

Nhà trưng bày.

Nhà trưng bày hiện vật.

Sau chiến tranh, địa điểm này được bảo tồn và xếp hạng di tích quốc gia năm 1986. Những dấu tích chiến trường, công trình phục dựng cùng tư liệu tại nhà trưng bày giúp người xem hiểu thêm về một căn cứ từng hiện diện trên bản đồ quân sự thế giới.

Tà Cơn, những cánh bay ở lại.

Bên cạnh các hiện vật đã quen thuộc với khách thập phương như máy bay C-130 và trực thăng quân sự, Tà Cơn có thêm một dấu mốc bảo tồn trong năm 2026: Máy bay vận tải C-119 được vận chuyển từ Đồng Nai về Quảng Trị, lắp ráp, phục chế bề ngoài và đưa vào trưng bày từ tháng 4. Hiện vật bổ sung tạo thêm một điểm nhìn về loại hình vận tải hàng không từng được sử dụng trong chiến tranh.

Giá trị của những phương tiện ấy không chỉ ở kích thước hay dáng vẻ. Khi được đặt bên tư liệu, hình ảnh và dấu tích công sự, chúng giúp người xem hình dung cách một căn cứ quân sự vận hành, đồng thời cảm nhận rõ khoảng cách giữa chức năng chiến đấu trong quá khứ và ý nghĩa giáo dục lịch sử hôm nay.

Tượng đài xe tăng PT-76 cùng các công trình tưởng niệm nhắc nhớ trận đánh ngày 7/2/1968 và những người đã chiến đấu, hy sinh.

Làng Vây, dấu xích xe tăng bên dòng Sê Pôn

Muốn hiểu vị trí của Tà Cơn trong chiến dịch năm 1968, cần nhìn rộng hơn về tuyến Đường 9. Phía Tây Khe Sanh, cứ điểm Làng Vây giữ một mắt xích phòng thủ quan trọng trên hướng biên giới Việt - Lào. Trận đánh tại đây đã góp phần tạo thế vây ép căn cứ Tà Cơn.

Đêm 6, rạng sáng 7/2/1968, bộ đội ta tiến công Làng Vây bằng lực lượng hiệp đồng, trong đó có xe tăng bơi PT-76. Điều đáng nhớ không chỉ là sự xuất hiện của xe tăng mà còn là cách đưa phương tiện chiến đấu qua địa hình hiểm trở để giữ bí mật, tạo bất ngờ.

Theo tư liệu, bộ đội công binh đã khảo sát lòng sông Sê Pôn, xử lý các vật cản và dẫn đường cho xe tăng cơ động theo dòng nước. Có đoạn, chiến sĩ dùng sào đẩy xe để hạn chế tiếng động cơ; có đoạn, người dẫn đường ngâm mình dưới nước, giúp xe tránh đá ngầm. Dòng sông vốn là trở ngại tự nhiên đã trở thành hướng tiếp cận của lực lượng tiến công.

Nhà bia tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ tại di tích được khánh thành sau đợt sửa chữa, nâng cấp.

Ngày nay, di tích chiến thắng Làng Vây thuộc xã Lao Bảo, tỉnh Quảng Trị. Tượng đài xe tăng PT-76 cùng các công trình tưởng niệm nhắc nhớ trận đánh ngày 7/2/1968 và những người đã chiến đấu, hy sinh. Tháng 4/2025, Nhà bia tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ tại di tích được khánh thành sau đợt sửa chữa, nâng cấp.

Tượng đài xe tăng PT-76 cùng các công trình tưởng niệm nhắc nhớ trận đánh ngày 7/2/1968 và những người đã chiến đấu, hy sinh.

Đặt cạnh những hiện vật máy bay tại Tà Cơn, hình tượng xe tăng ở Làng Vây tạo ra một liên hệ lịch sử dễ hình dung: Một bên là căn cứ quân sự được tiếp vận bằng đường không, một bên là trận đánh mà khả năng cơ động bí mật trên mặt nước đã góp phần tạo nên yếu tố bất ngờ.

Bên cạnh các hiện vật như máy bay C-130 và trực thăng quân sự, Tà Cơn có thêm một dấu mốc bảo tồn trong năm 2026: Máy bay vận tải C-119 được vận chuyển từ Đồng Nai về Quảng Trị, lắp ráp, phục chế bề ngoài và đưa vào trưng bày từ tháng 4.

Những điểm dừng của hành trình lịch sử

Tà Cơn và Làng Vây không phải hai điểm tham quan tách rời. Chúng thuộc cùng không gian chiến trường Đường 9 - Khe Sanh, nơi các sự kiện của năm 1968 liên quan mật thiết tới nhau. Vì vậy, việc tìm hiểu hai di tích theo một mạch lịch sử

giúp chuyển tham quan có chiều sâu hơn một cuộc dạo xem hiện vật.

Tại Tà Cơn, dấu tích đường băng và những phương tiện quân sự gợi ra câu chuyện về căn cứ Khe Sanh. Ở Làng Vây, hình tượng xe tăng dẫn người xem trở lại với trận tiến công mở ra một bước phát triển quan trọng của bộ đội Tăng thiết giáp xuất hiện lần đầu tiên trên chiến trường miền Nam. Từ đó, khách thập phương có thể hình dung rõ hơn các địa điểm, lực lượng và diễn biến trong cùng một chiến dịch.

Hành trình ấy còn nằm giữa một miền đất có những triển đổi cà phê, bản làng và đời sống văn hóa của đồng bào dân tộc Vân Kiều, Pa Kô. Chính cảnh quan và sinh hoạt hôm nay làm cho ký ức lịch sử không bị tách khỏi cuộc sống đang tiếp diễn.

Những hiện vật ở Tà Cơn vẫn đứng yên, chiếc xe tăng ở Làng Vây vẫn hướng về ký ức của trận đánh năm xưa. Nhưng trên tuyến Đường 9, nhịp sống đổi mới khá nhiều và đã khác: Đường sá, những vườn cây, Những đồi cà phê trĩu quả, những chuyến xe và người dân trong công việc thường nhật. Lịch sử được giữ lại, không phải để níu vùng đất ở trong chiến tranh, mà để người đến sau hiểu rõ hơn giá trị của sự đổi mới từng ngày và sự bình yên của một vùng đất.

Hoàng Hữu Quyết - Đình Lương